

FOGLALAT: Magyarország (országgyűlési hírek; kinevezések; kereskedési nézetek; különféle; torontálmegyei új követválasztás; 's a' t.) Amerika, Portugália, Spanyolország (újabb adatok Maroto békeajánlatáról, kivégkép az alkalmányosokhoz pártol; Biscaya és Guipuscoa békeállapotban; lapvélemény a spanyol békealkuról; a cortes megújítása; az alkalmányos sereg új helyzete az északi tartományban; 's a' t.) Anglia (Eglingtoni lovagi harcjátéka; a francia és angol politika folyását ellenkezők egymással a keleti ügyre nézve; O'Connell fölösztatja az előző társulatot; 's a' t.) Törökország, Schweitz (zürichi nép-lázongás; a kormányzóság lemond; 's a' t.) Görögország.

Magyarország és Erdély.

ORSZÁGGYŰLÉSI HÍREK. Pozsony, sept. 13. E hónapban eddig az országos ülések fő tárgyai mindkét Táblánál a f. e. július 28-án költ k.k. leirat következtében és a k.k. előadások 2-ik pontja iránt váltott üzenetek valának. I. A k.k. leirat tárgyában a KK és RR f. h. 3-án tartott országos ülésekből a 3-dik üzenetet intézték a mélt. Főrendekhez, mely üzenet lényeges részei következők: „A KK és RR hazafiai képviselői állásuknál fogva tegelsőben is az országnak azon súlyos serezeit ohajtott orvoslás végett fölterjeszteni, melyek a nemzet leglényesebb jussait, sőt magát a képviselői rendszert is sértve, az egész polgári alkotmányt megrázkodtatják: rokonbizalmú felszólításokra azonban a mélt. Főrendek nem hajoltak, hanem azt állítván, hogy az 1790/1-dik évi 13-dik cikkely mindenek előtt és minden esetben a k.k. előadásokat rendeli fölvetetni, 's addig, míg a ok fölterjesztve nem lesznek, részükről a közlött súlyos sérelmek tárgyalásába nem bocsátkozhatnak, azok elmellőzésével folyvást a k.k. előadások fölvetését sürgették; elmondották ezekre a KK és RR több rendbeli üzeneteikben, hogy azon magyarázat, melyet a mélt. Főrendek a felhívott törvénynek tulajdonítanak, sem azon törvény alkotásának körülményeivel, sem az alkotása óta folyvást követett országgyűlési gyakorlattal meg nem egyezik; előhozta azt is, hogy épen azon 13-ik cikkely, melyben a m. Fő-RR ellenvetéseket alapíták, még mielőtt a k.k. előadásokról említett tenne, világosan és előleges paranccsal, hogy az ország Rendei az országgyűlésre minden akadálytétel nélkül megjelenhessenek 's ott törvényes szabadsággal tanácskozzanak; jelenleg pedig a szabad választást 's a szólás törvényes szabadságot korlátozó súlyos sérelmek által azon törvénynek említett előleges rendelete vagyon megsértve; mindenek előtt tehát azon törvénynek sérelmeit kell tetteleg orvosolni; kifejtették azt is, hogy azon 13-ik cikkely viszonyos rendelete az ország sérelmeinek minden országgyűlésen multhatatlanul leendő orvoslását is parancsolja, ez pedig oly gyakran elmulasztott, sőt nagy részben mind ez ideig teljesítve sincs. Ismételve kijelelték a KK és RR azt is, hogy ok a k.k. előadásokat pontonként tárgyalatás alá fogják venni; sőt minnan a f. e. jul. 28-ról jött k.k. leirat kihirdetése, O Felsőnének a nyai felszólítását követve, megkésztették a k.k. előadások iránti egyezkedést megnyitni 1-ő felírást, 's az előbbi országgyűlések példáján indulva, súlyos sérelmeiket azon felírással kapcsolatban kívánták fölterjeszteni: de a mélt. Fő-RR, még azon összekapcsolást is folyvást ellenzették, holott ez az országgyűlési törvényszerű gyakorlatnak számos példán alapult. — Nem említve ugyan az 1790-ik évi országgyűlést, melyen a k.k. előadások tárgyalatás előtt az országnak több súlyos sérelmei 's előleges kívánatai tanácskozásba vétettek 's a kir. Felsőnének fölterjesztettek, az 1790/1 évi 13-dik t.ez. alkotásán követő időkben, különösen az 1802, 1805, 1807, 1825, 1830 és 1832-iki országgyűléseken, a k.k. előadások iránti első felírással együtt az országnak több sérelmei és kívánatai, részszertint abba beleszöve, részszertint vele kapcsolatban, részszertint pedig azzal egyszerre ugyanazon egy napon terjesztettek föl. Ennyi világos példák után, amár a KK és RR az annyira ohajtott egyetértésnek eszközültetésére a k.k. előadások 2-ik pontját érdemileg már tárgyalatás alá vevén, ez által bizonyosságát adtak azon készségnek, mely a közelített részükre lehetőségig elősegíteni ohajtják: a m. Fő-RR mégis folyvást megmaradtak előbbi határozataik mellett 's a sérelmek elhalasztásával a felírásnak egyedül a k.k. előadásokat illető részét sürgették fölterjeszteni. — Nem hoznak elő a m. Fő-RR többi üzenetekben mindezekre semmi újabb okokat. Azon tekintet, hogy a közlött sérelmeknek némely pontjai a két Tábla között hosszabb értekezést kívánanak, azoknak a k.k. előadások iránti első felírástól leendő elválasztási szükségessége nem teszi; mert mióta ezen sérelmeket a KK és RR a mélt. Fő-RRhez átküldötték, ezen idő alatt messzire haladhattak, sőt talán be is végezheték volna már azok felett a két Tábla között szükséges értekezéseket, ha azokat a m. Fő-RR tisztán tárgyalás alá vették volna. Azon észrevétel továbbá, melyet a m. Fő-RR az 1832/3-iki országgyűlés példájára ténének, azon példának erejét nem gyengíti; mert akkor is a felírásnak 1-ő pontjában megemlített óvás, mely a világos törvény megsértése miatt tetetett 's így valószínű sérelemből eredett, egészen új tárgy vala, 's a két Tábla közötti hosszabb értekezések 's több rendbeli üzenetek után lett megállapítva; ezen és az előleges sérelmek kivül, melyek ugyanazon felírásba valának beleszöve, még három rendbeli felírás, melyek az ország némely kívánatit tárgyalják, ugyanazon napon terjesztett föl O Felsőnéhez, a k.k. előadásokról pedig nem egyéb, csak azok fölvetelének sorozata és módja jelentetett be: és akkor mégsem mondták a m. Fő-RR, hogy a sérelmeknek a k.k. előadások iránti 1-ő felírással kapcsolatban leendő fölterjesztését az 1790/1: 13. cikk kizárja. A KK és RR tehát jelenleg csak az eddigi gyakorlatnak fenntartását kívánták: a m. Fő-RR ellenben, midőn a közlött sérelmeket még tárgyalatás alá sem vették, eddig ismeretlen új módot akarnak szokásba hozni, melyet sem törvény sem gyakorlati pelda nem igazol. — A KK és RR az őket illető kezdeményi törvényes just. mint sérthetetlen sajátjokat, semmi kölcsönös értekezések tárgyává tenni nem akarják, hanem azt, valaminth eddig, ugy ezután is teljes törvényes kiterjedésében fogják gyakorolni. Tisztelik egyszerű mind a m. Fő-RR törvényes függetlenségét is; ez azonban annyira soha nem terjedhet, hogy annál fogva a m. Fő-RR a velök közlött tárgyalatás nélkül félretehessék; mert akkor nemcsak a kezdeményi jussnak gyakorlata volna megátoltva, hanem a kölcsönös értekezések és egyezkedések formája is a Haza és Fejedelem köz karával gyakran megszakadna. Végre a mi a KK és RR 1-ő üzenetének végső sorában foglalt záradékot illeti: a KK és RR abbéli határozatukhoz és már kifejtett nézetekhez továbbá is ragaszkodva, azokat bővebben fejtegetni szükségtelemnek tartják; a m. Fő-RRnek abbéli nyilatkozását pedig, hogy részükre is tenni azt fogják, mit tőlök a törvény, törvényes szokás, a Haza java 's ön független helyzetetésök kíván, a KK és RR annál teljesebb mértékű örömmel fogadják, mivel őket is épen azon indulat lelkesítvén, ha a m. Fő-RR velök e részben tetteleg egyesülendek, a Fejedelem és Haza közös java nyeregd előhaladást. Ugyanazért a KK és RR, kik polgári szabadságukat 's függetlenségüket a törvények rendelete iránti hódoló tiszteletben, lelki nyugalmokat pedig Királyuk 's

Hazájok egyesült boldogságának eszközlésében alapítják, 's azt előbbi üzeneteikbe foglalt kívánataik teljesülésével hiszik elérhetőnek, O cs. kir. Fő-hűségét újra is buzgó tisztelettel kéri, a mélt. Fő-RRket pedig bizodalmasan felszólítja, hogy a kedves Hazának szent szeretetével teli keblökkel rokonérzéssel fogadott abbéli nyilatkozásuknak tettelegi teljesítésével a KK és RR velök közlött igazságos kívánatához járulni méltóztassanak. — A fentebbi üzenetet a mélt. Fő-RR. f. h. 10-kén vevék tanácskozásba, 's másnapi ülésökben felolvasták 's a t. KK és RRhez átküldték az illető (3-dik) válasz, melyben a mélt. Fő-RR imigy nyilatkoznak: „Minemű alkotmányszerű tekintet vezérelte legyen O cs. kir. Főherczegségét és a mélt. Fő-RRet, midőn a t. KK és RR által velök közlött némely tárgyaknak felvétele előtt az országgyűlési rendszert szabályozó 1495: 25. és 1790/1: 13. törvényekkel egyetemesen megegyező 's ezzel tökéletesen megegyező ősi gyakorlatnál fogva a törvényes elsőbbséggel bíró k.k. előadásoknak melyek a fölterjesztetett szándékolt első felírás javaslatban még csak említve sem valának, tárgyalás alá vételét szorgalmazták, általok sokkal tisztábban és határozottabban kifejtették, hogy sem több rendbeli vizontizenetekben foglalt eziránti nyilatkozásuknak akár tartalmoknál tágasb, akár az ezeknek alapul szolgáló elvektől idegen értelem tulajdonítani lehetne. A miért is O cs. kir. Főhűg 's a m. Fő-RR azt, mit általok felállítottak és folyvást sürgetettnek a t. KK és RR utolsó üzenetek kezdetén követelnek, eddigi minden válaszükra hivatkozva, sajátjuknak ezen kiterjedésben semmikép el nem ismerhetik. — De azt sem ismerhetik el a fens. Főherczeg és a mélt. Fő-RR, mintha az 1790/1: 13. törvényekkel egyetemes és viszonyos rendeleteiből felhozottak általok felelet nélkül hagyottak volna; mert előbbeni vizontizenetekben egyenesen kijelelték, hogy nézetek szerint még az olyan aggodalom is, melyet valamelyik törvény egyes rendeletén netalán ejtett seb okozhat, nem ugyan ezen törvény egyéb rendelkezéseinek más oldalról megsértése, hanem inkább annak szoros megtartása 's kivált, a mennyiben az az orvoslás elnyerhetőségének útját is magában foglalja, azon való eljárás és haladás által légyen elenyészteendő: mivel azonban a felhozottak a közlött tárgyaknak velejét érdekeltek, a mélt. Fő-RR pedig ezeknek érdemlegi megfontolásában magokat az érintett törvényes tekintet által akadályoztatva érezték, ezen általános észrevétel nélkül egyebet még akkor nyilatványítaniok nem lehet, 's a dolog lényegét érdeklő meggyőződéseket annak idejében valának a t. KK és RRkel közlendők. A mi pedig az 1790/1: 13. törvényekkel viszonyos rendeletét illeti: erre nézve szinte kimondottak O cs. kir. Főherczegsége és a mélt. Fő-RR abbéli véleményeket, hogy rendszeres törvényt külön szerződésnek, még pedig olyannak, mely ha netalán egy részben nem egészen teljesülne is, azonnal más oldalról is szinjék meg, tekinteni nem lehet; de egyébiránt is, ha valamikor, bizonyára jelen országgyűlésen, annál kevesebb láthatóval valamely részbeni alapos aggodalom helyét, minérlősebb bizodalommal viseltettek O cs. kir. Főhűsége 's a mélt. Fő-RR a k.k. előadások utolsó pontját követő fejedelmi ígerethez, 's minérlősebb szándékoznak, törvényes kötelezettségek megfelelő, az ország sérelmeit és kívánatait, eddig is nyilvánított készségök szerint, tárgyalás alá venni, 's O Felsőné elibe terjesztéseket részükre a lehetőségig előmozdítani. — Ezen érzéstől lelkesítve, illy tiszta szándékkal elelve, ószintén kinyilatkoztatták O cs. kir. Főhűsége és a mélt. Fő-RR, hogy a t. KK és RR. első üzeneteiben foglalt tárgyakok felvétele elhullózní épen nem akarják, hanem csak, mivel akkor egyedül a sorozatról való szó, azoknak a k.k. előadások elkerülésével tárgyalásában nem nyugodhatnak meg. Midőn pedig a t. KK és RR a július hó 28-ról érkezett k. k. leiratnak kihirdetése után a kir. előadásoknak tárgyalására szükséges előkészületeket megtették, sőt később azoknak egyik pontját érdemileg is tanácskozás alá vették, a fens. Főhűgnek és mélt. Fő-RRnek újabb szándéka és felszólítása a kapcsolati kérdés elv szerinti taglalásának még csak távolról érintése nélkül ismét nem a sérelmek tárgyalásának mellőzésére, hanem egyedül oda terjed, hogy a k.k. előadások 1-ő és 3-ik pontjait illető tndakoló felírást az azzal semmi kapcsolatban nem lévő egyéb tárgyakról, a helyre-pótolhatlan drága idővel gazdálkodás és főként a közlött tárgyak feletti értekezéseknek részükre is minden erkölcsi kenyszerítéstől ment állapotban leendő megkezdhetése végett elválasztani sziveskedjenek. Mely hazafiai felszólításuk, nem is említve az ezt különösen támogató 1792, 1796, 's 1808 és 1812-iki országgyűlési példákat, egyedül a fentebb előhozott fontos okoknál fogva, oly szilárd alapon nyugott, hogy azt a t. KK és RRnek utolsó üzenetében előszólult esetek, melyek valaminth kir. előadások mellőzésének példáját sehol sem mutatják, ugy a kapcsolati kérdés tekintetében is a mostaninak körülményeihez nemcsak nem hasonló, de ettől lényegesen elanyira különböznek, hogy amazokból a jelen viszonyokra semmi nemű helyes következtetést vonni nem lehet, meggyengíteni képesek egyáltalában nem valának. — Minekutána tehát O cs. kir. Főhűsége és a mélt. Fő-RR nem egyebet mint a törvény által kijelelt utat követék, 's ettől a t. KK és RRkel egyesülhetésnek legfőbb kívánsága mellett is eltávozni az akkori körülmények között szabadságukban nem állott, 's így öntudatból merített lelki nyugalommal ünnepélyesen nyilatványthatják, miszerint amaz állásra, mintha ok az országgyűlésnek eddigi gyakorlatát megváltoztatni kívánták volna, bármí okot vagy alkalmat annál kevésbé szolgáltatottak, minél tagadhatlanabb, hogy eleintén ugyan a k.k. előadásoknak tökéletes elmellőzésével, később pedig az ezek iránti előleges felírásnak számos más tárgyakhoz való hatatlan kapcsolásával, nemkülönben a tanácskozási eredményeknek záradékok melletti visszatartóztatását és a szabad egyezkedéseknek e szerint okozott súlyosításával keletkezett eddigelő példátlan eljárás kenyszerítettelegyen O cs. kir. Főhűségét és a mélt. Fő-RRket az eddigi ösvénynek követésére. — Melyekhez képest O cs. kir. Főherczegsége és a mélt. Fő-RR lépéseiknek törvényes és alkotmányos voltáról kebleikben mélyen gyökerezett erős meggyőződéseket semmivel sem vélik inkább bizonyíthatni, mint midőn a t. KK és RRket ujonan is a legszivesebb bizodalommal felszólítani épen nem tartózkodnak, hogy a többször érintett tudakoló felírásnak a ezéba vett kapcsolat nélkül O Felsőné elibe leendő terjesztetése iránt velök kezét fogni ne késsenek; nem is kételkedhetén, hogy e félreismertetlen törvényes szándékból eredett bizodalmas kérésnek amaz örvedetes foganata leendő, melyet

egy és ugyanazon szent célra törekedő hazafiak tiszta iparainak kölcsönös méltánylásától várni kell" stb.—II. A' k. k. előadások 2ik pontjára nézve a' t. KK és RR. f. h. Gán tartatott országos ülésekben, a' katonalelmezés és szállásosztás tárgyában kerületileg-készült üzenetet némely apró észrevételek után elfogadák, mely felett a' m. Fő-RR f. hó 11 és 12kei ülésekben tanácskoztak, minek eredményét valamint a' most említett üzenet részleteit is jövő számunk közölni.

(Torontali új követ 's időjárás.) Torontalmegye f. hó 9kén tartott közgyűlésében az országgyűlési követsegről lemondott Szapáry József gr. helyébe mankóbüki Fodor Károly fősz. bíró választá meg egyhangú fölkiáltással; — Időjárásunk szép, a' szőlők meglehetősen szűrettel biztatnak. A' nyomtatás végéhez közelg. Barmaink egészségesek többnyire mindenütt; a' kukorica 's dohány az ideán nem jutalmazandja a' fáradságot úgy, mint máskor.

Pozsony, aug. 12én. Azon különösségek közt, melyek a' figyelmes pozsonyit majd minden lépten nyomon meglepik vagy legalább meglephetik, nem utolsó volt Burián Józsefnek tegnap délután a' katonai uszókola nagyfördőjében 20 és 10 pgű krajezár bemenetdíj mellett tartott „látványos mutatványa" az uszás - mesterségben. Azt látva, milly biztossággal, egyszerűsággal, egyszerűséggel mozog e' férfiu a' hullámzó elegendben, milly neptunszerűleg nyergeli vagy inkább fékezi meg szilaj hullámain: önkénytelenül azon gondolatra jut az ember, mit némely természetbuvárok oly sokáig 's makacsul állítottak és védték, hogy az ember kétalaku állat, amphibiium. Egyébiránt a' művészetek méltányolt jelessége mellett bizvást elmondhatjuk, hogy városunkban nem ő az egyetlen amphibiium. Ki uszóiskolánkat szorgalmasan látogatá: épen nem fog kételkedni állításomon. Az uszásban gyakorlottság általánosságának tulajdonítható, hogy nem nyere azon magasztaló köztetszést, mit különben teljesen érdemel. Ohajtánám, bár az uszóintézetek nagyobb figyelemre méltatnának, 's az uszás-mesterség, az illy intézetekben tanítási árnak leszállítása mellett — közönségesebbé tetémek, sőt a' nép között is eszközöltetnék hasznos voltának megismerése, így nem kellene évenként a' számos vízbe fullást hallani, mi sokszor molnárokon, hajósokon, révészeken is történik, uszásban ügyetlenség miatt. Ohajtható volna, hogy vízkörüli szolgálattevők, révészek, kompárok, esónakászók 's tb. fel se vétessenek, ha uszni nem tudnak; ez által a' vizek körül utazók bátorságosítására is tetemes lépés törtémek.

Pozsonyban levő ifjuságra sept. 4kén örömnapp derült. Közülök ugyanis kétszázhuszonhatan esküttek a' kir. tábla hités jegyzővé, mit hihetőleg számos vig lakoma követé. —

Fejes József n. váradi címzetes kanonok és gyulai plebános sept. 9kén élte 46dik évében aranyérben Gyulán meghalt.

(Kereskedési nézetek.) Mult pesti sokadalomunk a' kereskedés némely ágára 's különösen a' gyapjura nem felelt meg egészen a' köztársaságnak, mi némi aggrályt kezd gerjeszteni a' természetek közt; mire azonban korán sincs annyi ok, mint némelyek talán gondolnák, mert a' nagy remények jobbadán csak azon körülményből származtak, miszerint minden hazai és külföldi vásáron folyvást nagyon jól kelt a' posztó, pedig köztudomású, hogy ennek mindenkor csak a' közönséges gyapjura szokott befolyása lenni, mi csakugyan most is bebizonyult, mert e' faj kelete épen nem volt ok panaszra, mint az vásári tudósításinkból világosan kitünik. Az egész baj csupán annyiból áll, hogy a' 100 forintnál drágább gyapjút nem igen keresték: ennek pedig nem nagy következményi szoktak lenni, mert az illy gyapju tulajdonosi többnyire olyanok, kik nem kénytelenek minden áron megszabadulni természetnyuktól, hanem kedvezőbb időre is várhatnak, 's valóban így történt az most is. A' természetek közül azok, kik nem szorultak pénzre, lerakák gyapjokat biztos helyekre, vagy pedig előpénzt vettek csak föl reá, minél fogvást jövő évre biztosan jobb sükert jósolhatni. Sokan mindazáltal mégis elveszték kedvüket folyvást nemesíteni juhászataikat, attól tartván, hogy fáradozásaik nem fognak majd illón gyümölcsözni. Ezt valóban gyöngeségnek és meggondolatlanságnak mondhatni, mely az országra nézve is káros következményü lehet. Most kezdünk csak általános hírré vergődni gyapjunkkal és tulajdon nevünk alatt megjelenni a' világkereskedésben; ha tehát most eleinte mindjárt föl hagyunk az alig lábra kapott juhnesemítéssel, úgy legszerencsés esetben is megállapodunk, már pedig a' megállapodást napjainkban mindenkor hátrálásnak kell tekinteni. Az ingadozás a' kereskedésben épen olly ártalmas, mint a' politikában. Ki csak akkor szokott valamit juhászatainak áldozni, midőn épen magas áron veszik a' gyapjút, az közönségesen el szokott késmi. Rossz körülmények közt kell leginkább fáradozni a' juhnesemítés körül, hogy sükereit annál jobban lehessen használni kedvező körülmények föltűntekor. Állandóság és következetesség nélkül soha senki nem fog boldogulni a' kereskedés és homi ipar ez annyira fontos ágában. Vigasztalásul a' esüggendezőknek még annyit mondhatni, hogy köztudomás, mikép a' közönséges faj gyapju jobb keletét mindenkor a' finomnak magas árra emelkedése szokta követni. —

KÜLÖNFÉLÉ: Kapronczán mult hó 29kén egy szekerező, miután egész napon át földet hordott egy ottani polgár telkére, este ez utóbbinak 4 gyermekét a' kertbe akará vinni kocsiján; de utközben a' mértéken túl ivott annyira elkábítá fejét, hogy kocsija falhoz ütődék 's fölfordult és a' gyermekek közül kettő olly tetemes sérülést kapott a' kerekek alatt, hogy az egyik rövid idő múlva meghalt, a' másik pedig szinte veszélyesen beteg; a' 3ik 's 4ik gyermek szerencsés úgrás által menekült meg a' veszélytől. Ugyanazon nap esti hat óra tájban fekete felhők boríták az egész láthatárt 's dörgés, esaltatás egymást követe. Antolovecz helységben egy házat minden melléképületestől elhamvasztott a' sűrűn hulló villámok egyike. Az aug. 2ski graetzi közönséges sorshuzásban egy sűrű három teremt nyert; három számat ugyanis háromféleképp adott be. — Galicziái hírek szerint mult augusztusban a' vízáradás nagy kárt okozott az ottani vidéken; a' magasra duzzadt hegyi folyamok sok gabnát sodrottak el, vagy pedig annyira megrongálák az egész termést, hogy távolról sem felel meg már most a' köztársaságnak. A' lapályosb helyeken ennél fogvást már emelkedni kezd a' gabnár. Egyébiránt általánosan sem ütött úgy ki az aratás, mikép azt mindenki józanul reménylhetni gondolá; Bukovinában csupán a' tengeri ígér némi kárpótlást a' silány gabnatermésért. A' szadagovai baromvásár nem volt ez uttal olly élénk, minő közönségesen lenni szokott, mert Besszarábiában folyvást pusztít a' marhadög. Mollvából 1910 ökröt 's 400 tehent hajtottak e' vásárra, melyek mind jó áron keltek el. Besszarábiából 12ezer ökröt hajtottak, de ezeket csak 14 napi veszteglés után bocsáták át a' határokon, 's így már későn érkeztek velök a' vásárra tulajdonosaik. —

Spanyolország.

(Lapvélemény a' spanyol békealkuról.) A' jour. des Débats így nyilatkozik azon szerződésről, mely Biscaya és Guipuscoa tartományokban

megszünteté a' háborút: „Legnevezetesebb e' békeszerződésben azon külföldi körülmény, miszerint a' trónkövetelőül szó sem fordul benne elő. D. Carlos sorsa események véletlenségének látszik kitétetve lenni; ő ugyanis vagy Franciaországba leendő kénytelen menekülni, vagy pedig személyes egyezkedésre lépni. Ő tökéletesen értesülve volt a' főforgó egyezkedésről, mert fél év óta mindenki csak arról beszélt, mintegy két hét előtt pedig minden részletét közlék vele az alaptervnek. Midőn látá, mikép már csakugyan nem biztosíthatja fia számára a' spanyol trónt, 's hogy vezérei nagyobb része nem igen nagyon bándokdik e' miatt, akkor minden tanácskozást félbenszakíta, és a' helyett inkább szemlét tart a' serge fölött, vélvén, hogy Maroto embereit sükere ellen föllázítá. Mivel azonban beszédei nem használtak, tehát azonnal árulásról kezdé kiáltozni 's futásnak eredt, miatha az alkotmányosak hatalmába akarták volna őt adni. E' pillanattól kénytelen lón Maroto a' tartományok ügyét külön választani a' trónkövetelőtől. Ennél fogvást tehát csupán a' katonák és lakosság iránt szerződék, a' trónkövetelőre és párthíveire bizván, hogy segítsék ki magokat már most tetszésük szerint a' linárból. Az aug. 19ikén aláírott szerződés már több nappal az előtt készült. A' navarrai sereg kétségkül mellette fog még darab ideig maradni. E' csapat kedvező állást tart elfoglalva Arga folyam mellett 's meglehetősen érzékeny csapást ejtett az alkotmányosokon, véletlenül rohanván meg azokat egyik gyöngébbállomásukon. E' szerencsés eset pillanatnyi új életet gerjesztend bennök. A' trónkövetelő még most is annyi katonasággal bír, hogy huzamosb ideig folytathatja a' hegyi háborút. Utóbb mindazáltal minden esetre csupán testőrséggé fog olvadni hadereje 's akkor föltétlenül leendő hódolni kénytelen az alkotmányosoknak. Ez pedig nem fog sokáig tartani, mert két tartomány már elfogadá a' békét, 's a' másik kettő nem nézhetend sokáig annak üdvös következményit, hasonlók ohajtása nélkül. Már is csapatonként térnek vissza hazájokba a' katonák. E' spanyol legnagyobb hadfenyítéket gyakoroltat sergével, 's már most szabadon kezd lélekezni Biscaya és Guipuscoa. A' jótékony békét nagy részint Hay I. fáradozásának köszönhetni, ki mindent elkövetett a' szerencsétlen spanyol tartományok beszüntetésére. Arga folyam mellett aug. 23án 2500 embert vesztének az alkotmányosok. Zariataguy éjjel támadá meg őket 's így könnyű volt tökéletes győzelmet vívni ki az egészen készületlenek fölött. Egyébiránt hivatalos jelentések még nem érkeztek e' esetről, magányos illyenmü tudósításoknak pedig ritkán adhatni föltétlenül hitelt, mert azok jobbadán nagyításokon mennek keresztül.“

(Ujabb adatok Maroto békeajánlatáról.) A' j. d. Débats következő érdekes cikket közöl Maroto békeszerződési ajánlatáról: „A' baszk-tartományi zendülők két külön pártra vannak jelenleg szakadva, az egyik túlzó carlosiakból, a' másik Maroto híveiből áll. Maroto és E' spanyol kormány angol 's francia ügyviselők közbenjárulta által békeszerződési alkudozások jöttek folyamatba, mik szerint a' trónkövetelő illő nyugdíjjal Romába vala küldendő, a' carlosi tisztek pedig megtartották volna rangjokat és illető fizetéseiket. Maroto még a' trónkövetelő fia házasságra keltét is indítványba hozá a' fiatal királynéval, de ezt az alkotmányos fővezér 's francia és angol kormány egyhangulag el mellőzék, miután igen élénk alkudozások folytak iránta az illető udvaroknál. A' többi alappontokra nézve tökéletes kölcsönös megegyezés uralkodék 's már minden perczen a' szerződés végrehajtását lehet reményleni, midőn rögtön megíhúult a' közvárakozás, mert a' trónkövetelő nem akart francia földre menekülni, bármily súlyos lett is helyzete. Az apostoli párt mennyet 's földet mozgásba hozott a' békeszerződés megsemmítésére 's árulóknak bélyegzé mind azokat, kik békéről merészlének szólni. A' navarrai hadsereg közül két zászlóalj azonnal föltétlenül a' trónkövetelő mellett nyilatkozá Verában; erőszakosan mindazáltal nem mertek Maroto pártja ellen föllépni 's csak sükereitlen alkudozásokkal tölték az időt, Maroto kénytelen volt a' trónkövetelőt egészen szabadon bocsátani, mert emberei nem igen mutattak kedvet a' verai zászlóaljjakkal összeütkezésre, míg baráti kezét sem akartak azokkal fogni. E' szerint tehát mind a' két párt csupán figyelve és kémlelvén állott egymással szemközt. Ekkor nagy haditanácsot sürgettek tartatni a' trónkövetelő ügyviselőj, reménylvén, hogy majd komoly meghasonlás fog támadni a' részletes vitatkozásokból. Maroto nyíltan kimondá tervét 's mivel annak tartalma szerint a' trónkövetelő nemcsak koronához nem jutna, hanem még az országból is távozni kényszerülne, tehát azonnal árulóknak nyilatkoztaták párthívei Marotot, ki erre rögtön köpönyeget fordítva, jelenté, mikép ezentul többé semmi egyezkedésbe nem fog velök bocsátkozni, 's így vége lett az egész tanácskozásnak, a' nélkül, hogy legkisebb sükere lett volna, kivéven azon egyet, miszerint Maroto négy zászlóaljjal Zumerragába vonult két órányira Bergarától, mely utóbbi hely alkotmányos katonaság hatalmában van. A' trónkövetelő sergeit jelenleg Villareal és Moreno vezérlék. E' szakadás egyébiránt még olly új, hogy Maroto jövendő tetteiről teljességgel semmit nem itélhetni. Az alavai és guipuscoai zászlóaljak alkalmasint Maroto mellett fognak nyilatkozni, mert a' tartomány lakosi minden áron békét kívánnak nyerni. A' spanyol polgárháborút tehát hihetőleg a' zendülők egymás közti meghasonlása fogja bevégezni.“ Ezekből világosan kitünik, mikép Maroto csakugyan békeszerződést terjesztett az angol kormány elibe. Az egész tervet 's különösen Anglia határozatát mindaddig legmélyebb titok fűdi. Most minden csupán azon egy kérdésen fordul meg: vajjon sergei megegyeztetével mondott e' le királya ügyéről Maroto, vagy csupán saját fejből. Azon körülmény, miszerint E' spanyol aug. 22dikén minden ellenállás nélkül nyomulhatott Durangoba, és bizalmas megelőzést tapasztalt az ottani lakosság részéről, oda látszik mutatni, hogy ezentul nem igen találndnak komoly ellenállásra a' királyné harcossai, mivel a' lakosság megunta a' sok vérengzést 's minden áron békét ohajt. Ha Franciaország és Anglia elfogadják a' Lezességet, úgy minden esetre rövid idő múlva vége leendő a' harcoknak Spanyolországban.

(Maroto végkép az alkotmányosakhoz pártol. Biscaya és Guipuscoa békeállapotban.) Bayonne, sept. 31-ikén: „Aug. 26-ikán sokáig egyezkedtek Espartero és Maroto Bergara's Villareal közt, de minden siker nélkül, 's így akkor még nem ütött ki nyílt meghasonlás Maroto és a trónkövetelő közt; ez utóbbi mindazáltal már Eguiának adá át a fővezérséget. Aug. 29-ikén végre megköté a szerződést Esparteroval Maroto Biscaya és Guipuscoa tartományokra nézve, főtartván azonban a cortes helybenhagyását. A békealku fő feltételei ezek; a lakosság önkényét meghódol, szabadtékai megerősítetnek, a carlosi tisztek megtartják rangjokat, a sebesültek pedig nyugdíjra kapnak. Maroto 25 zászlóaljnyi és 10 lóvas dandárnai serege azonnal leraká fegyverét. E szerződés következtében Espartero parancsot boesáta közre, mely Guipuscoa és Biscaya tartományokat tökéletes békeállapotba helyezi. Espartero néhány nap előtt felszólítást intéze sergéhez, melyben többi közt így nyilatkozik: „A megszorult ellenséget tönkre zuzandjuk, ha nagylelkűségünkhez folyamodván, önként nem rakja le fegyverét, vagy jövődében csupán az alkotmányos spanyol kormány és II. Izabella jogszerű trónja ügye mellett és fős. anyja kormányzóságaért villogtatja azokat. Kik ezt tenni fogják, azokat egy család tagjainak tekintendjük, testvérikibékülésben feledve a multakat. Ti, drága társaim dicsőségben 's fíradalmakban, utánozhatlan erény példányt állítottatok föl azoknak, kik nagylelkűségtekben bizván, karjaitok közé veték magokat. Minden lakos, ki így viselendi magát, sem személyében sem vagyonában nem szenvedend kárt; az alloi és dicastilloi zendülők mindazáltal semmi esetre nem kerülendik el a büntetést. Vezetetek rendkívüli örömet érez, látván, hogy legalább egy részben teljesítvék már azon kívánatok, miket e szerencsétlen nemzet iránt keblében táplált, 's nem kétfli, miszerint, eddigi pályátokat folytatva, rövid idő mulva tökéletes békét fogtok kiküzdeni a tartományok számára.“

(A cortes megnyitva. Az alkotmányos sereg új helyzete az éjszakai tartományokban.) Sept. 5-iki bayonnei telegrafi sürgönyök szerint a kormányzó királyné sept. Isején csak ugyan megnyitá a cortes. A trónbeszéd semmi ezélést nem foglal magában Maroto szerződésére. Az aug. 21-iki bergarai szerződés első pontja így hangzik: „Espartero tábornok sürgetőn fogja a kormánynak ajánlani a tartományi szabadságok helybenhagyása vagy módosítása kieszközölését a cortes előtt.“ Espartero egész Guipuscoa tartományt elfoglalva tartja; a katonaság eloszlott azon egész vidéken. A trónkövetelő sept. 21-ikén Lecumberriben volt, mely erős állomást hat zászlóaljjal ötmázá Elío. A bergarai szerződés a carlosi katonaságra nézve igen kedvező, de a trónkövetelőtől szó sincs benne. Összesen mintegy 8 ezer harezos pártolt el a trónkövetelőtől, ki most még csak ugyanannyi katona fölött rendelkezhetik. A tengerészeti elnök ezt írja Guipuscoa-ból a tengerészminiszternek: „Mathieu parancsnok tudatá velem, mikép a spanyol hatóságok hivatalosan értesültek már a Maroto és Espartero közti szerződésről Biscaya és Guipuscoa megnyugtatására. Az alkotmányosak ma foglalák el Andoaint. Minden helységből harangzúgás jelenti a lakosság örömet; az egész tartomány vidorabb színben kezd mutatkozni.“ A főnebbiekre nézve ezt jegyzi meg a jour. des Débats: „Megjegyzést érdemel a mai telegrafi sürgönyökben azon körülmény, miszerint az alkotmányosak már birtokában vannak az andoini és tolosai megerősített vonalnak Bayonne felé. Tegnap hírekkel fogvást ez állomásokat még carlosi seregek tartják elfoglalva, melyek előtt Maroto emberei visszavonultak. Ebből szükségkép az következik, hogy az alkotmányos seregek vagy erőszakkal foglalák a kérdéses állomásokat, vagy pedig a carlosiak nem védhetés miatt önkényűt hagyták el azokat, mit még bizonyosan nem tudhatni. Bármí okozá is egyébiránt e visszavonulást, annyi kiviláglik belőle, hogy a trónkövetelő többé teljességgel nem képes ellenállani az alkotmányosak haderejének. Ő maga is átlátja ezt, mert már a lecumberri hegységben kezdi magát elsánczolni, Navarra felső részében. Az alkotmányos sereg Vitoriatól egész Bayonneig elfoglalva tartja az országutakat, 's ezek közt Arlaban, Villareal, Alava, Mondragon, Tolosa, Andoain és Hernanni mind megannyi elhiresült állomásokat. Onate is Espartero hatalmában van már, a carlosiak egész pattantyutárával együtt, pedig már öt év óta nem volt e vidéken alkotmányos katona látható. Mondják, mikép a bergarai szerződés-épségben főtartásaul San Sebastianban francia, Bilbaoban pedig angol őrség fog állomásozni, 's hogy Espartero, mint valamennyi spanyol sereg fővezére, ezentul állandóan Madridban fog lakni, és az országban hat hadsereg tartandja fön a közsesendet. Híre jár annak is, hogy az alkotmány 's különösen a sajtótörvény, lényeges változtatáson menend keresztül. A guipuscoa és biscayai carlosi katonaság: „Éljen Izabella királyné!“ kiáltás közt oszlott el 's az egész fegyverzet az alkotmányosak hatalmába jutott. Bilbaoban 35 ályut találtak a királyné seregei. Bilbaoban tánczvigalmakkal ünneplék a békekötést. Bayonnebe már 300 carlosi család érkezék mind kivándorlási szándékkal. A loyolai jezsuiták és Cyrillo atya is Bayonneban kerestek menedéket a fölvilágultság szelleme elől.“

A n g l i a .

(A Times nyilatkozata a trónbeszédéről.) A Times legújabb száma így itél a parlamentzáró trónbeszédéről: „Valahára tehát vége van e esodálatos parlament üléseknek. Nem tudjuk, miért történt ez, hiszen még tovább is tarthatott volna. A „törvényhozó testület,“ vagy legalább azon parányi része, mely még Londonban mulatott, még tovább is vonszolhatta volna nyomoru létezését, mindig valamit próbálva, de mindig semmit nem téve, egészen azon időpontig, melyben ismét megkezdhetette volna az új üléseket. A beszéd kezdete kacajra gerjeszte bennünket. Ő felsége örvend, hogy egyezség uralkodik a keleti ügy iránt. (Kérdés: valóban úgy van e ez?) Örvend, hogy Franciaország ismét kibékült Mexicoval (valóban?); hogy Perzsia és Anglia közt még nincsenek kiegyeztetve a villongások (igazán?); hogy ka-

tonai mozgalmak kezdettek meg Indiában; (mikor lesz végök?). Ki nem fog illy kérdésekre fakadni e ministeri fecseges olvasásakor: „Hol a gyök? Hoilandiában, vagy Belgiumban? Franciaországban vagy Mexicóban? Teheránban vagy Perzsia valamely más városában? Am legyen, de a minket közelebről érdeklő rabszolga-kereskedésre nézve csak még is történt valami? Felelet: nem! még eddig nem tettek semmit, de próbára sok pénzt szórtak ki. Végre a beszéd első részének utolsó czikke Anglia belügyeit érinti, melyek legnagyobb érdekekkel bírnak minden angolra nézve. Itt már, teljes fényben tüntethette volna ki whigradical ministersége szép tehetségeit ő fels., miknél fogvást ingerültséget gerjesztettek az egész országban, melynek vége nyilvános csöndzavar lón, gyujtogatás, rablás és több más kiesapongás. Mondhatta volna ő fels. még azt is, hogy örömmel tapasztalá, mikép az illy tettek miatt elfogattak az ő fels. ministereit által kinevezett bírák előtt csupán azzal menték magukat, hogy kénszerítve voltak a törvénytelen tette, 's azonnal minden vád alól fölmentve láták magokat. E helyett egész szelidséggel, de hálátlanul csak azt mondja a trónbeszéd, hogy rendszabályokat hozott a buzgalom tulzó fokának elnyomására, holott a tulzó buzgalom épen csak a ministereket unszolásból származott. Az alsóházi tagokhoz intézett beszéd rész példátlanul izetlen. Az új levéldíj-rendszert dicséri a trónbeszéd, holott kedvező hatását előre józanul csakugyan sem határozhatni meg; és halljátok csak mindnyájan ti emberei a fontoknak, shillingeknek és penceknek Templebar keleti részén, még a kincstárkamrai jegyek alapítását is magasztalja a trónbeszéd! Mért nem lett Spring-Rice e gyönyörű 's elmes tette jutalmul inkább gúnár lord (straddle-goose), mint hegyi sas lord (Mountagle)! De talán nagyon is komolyan bíráljuk ez üres esimálmányt. A trónbeszéd, különösen pedig a parlamentzáró trónbeszéd, ritkán szoktak ürességeknél egyebet magokban foglalni, 's ollyasokat, miket már úgy is mindenki tudhatott. Valóban furesza szokás. A ministerség készíti a trónbeszédet 's aztán maga tulajdon tetteit dicsérgeti, ha még annyira elesonkítja is azokat az ellenzés. Az utóbbi trónbeszéd szokottnál nagyobb mértékben el van árasztva ministeri unalmassággal és öntettségel; de Cupido (Palmerston), ki czikkeinek legnagyobb részét gyártá, legalább nagyobb színházi hatással 's fényvel láthatta volna el azt. A lordok házában köztudomás szerint egy tisztviselő ü— Clerk of Parliament —, ki a törvények kir. helybenhagyását, következő ó-francia szókkal mondja ki: „la Reine le veult.“ Mennyivel ünépelyes 's nagyobbszerű lett volna az aug. 27-iki parlament-elhalasztás, ha Cupido, ezen gentleman szolgálatát kikérvén, minden czikk végén így nyilatkozott volna a külföldi politikáról: „C'est l'amour, l'amour, l'amour qui fait le monde à la ronde.“ A Courier ez elménczséget olly rosznak találja, hogy a lincolni vitéz képviselő (Sibthorp ezredes) is szégyenelne azt magának vallani; egyébiránt pedig nem épen a Tory párt e azt, mely minden javítást tökéletlenné tett makacs ellenzésével?

(A francia és angol politika folyvást ellenkezik egymással a keleti ügyre nézve.) London, sept. Isején: „A francia és angol kormány még mindedig nem tudtak együttműködő határozatra lépni egymással a keleti ügyben, mely körülmény valóban rendkívüli aggályt gerjeszthet minden dologhoz értőnél, mert míg e két hatalom nem bir egyértelműségre vergődni minden lényeges pontban, 's meddig a birtokkérdés nincs tisztába hozatva és a porta 's M. Ali kölcsönös függési vagy függetlenségi viszonyi bizonytalanságban állnak, addig nem reményelhetni tökéletes békét, valamint azt sem, hogy a török birodalom egyik kiegészítő része legyen az európai nagy szövetségnek. A francia kormány igen jól tudja ugyan, mikép a jelen pillanat legkedvezőbb a tengerész hatalmaknak állandó befolyás-biztosításul a keleti ügyekre nézve; de a sajtó által olly határozottan kimondott francia népelemény, az utóbbi kamra nyilatkozati, melyek még most is viszhangzanak az egész országban, 's azon aggály, mely annak meggondolásából származik, hogy ellenkező rendszabályt talán épen nem lehetne igazolni a szenvedélyes indulatu kamarák előtt, igen nagy befolyást gyakorol bizonyos magas helyzetű férfi elméjére, ki a nép könnyen ingerelhető liúságát mindenkor szereti valamennyire kimélni. — A francziák már csakugyan felölték a pártvédi fontos szerepet 's nem akarják megengedni, hogy valaki lábára hágjon egyiptusi védenczöknek. Innen származik Franciaország ingadozó bánásmódja; innen azon sok akadály, melynek tömege mindig távolabbra halasztja el e fontos kérdés föloldását, mely körül most egész Európa politikája annyira el van foglalva. Igen fontos az is, hogy miután Franciaország már kijelenté, mikép egyáltalában semmi ideigleni helyzetet nem szándékozik többé eltűnni keleten, miután Angliára tartózkodási és titkolozási vádat emelt, most maga is olly késkedő rendszabályokhoz nyult, melynek csupán azon ideigleni állapot lehet következménye, mely ellen eleinte olly hev buzgalommal küzde. Franciaország folyvást azon képzeletben él, hogy Angliától és Ausztriától egészen különböző ösvényen kell e tekintetben haladnia; ez új meggyőződését titkolni törekszik ugyan és régi buzgalomát minden alkalommal mutatja, de egyszer-mind tettei magát; mintha attól félne, hogy Anglia Russziához fog csatlakozni és Ausztria rövid idő mulva követendi e példát, mely esetben aztán Franciaország kénytelen lenne a három egyesült nagy hatalom minden határozatában meg egyezni, bár mikép ellenkeznék is az tulajdon nézetivel vagy érdekeivel. Mivel Franciaország maga sem hiszi az állítást, tehát nem is szükség kimutatni a láptalanságát, hanem inkább arra kell figyelmeztetni a közönséget, mikép a francia és orosz politikában darab idő óta igen nagy összhangzást vehetni észre. Bizonyos pontig mind a kettő pártolja M. Ali ügyét, valamint szinte mind a kettő nemcsak gyöngíteni, de egészen megsemmíteni szeretné a porta hatalmát. Ugyan nem látja e át Franciaország, hogy az egyiptusi basának a mostaniaknál sokkal szűkebb korlátok kell szabni, ha csakugyan továbbra is főtartani kívánjuk a portát?

Igen sajnós, hogy Franciaország vesztén munkálkodik a portának.

(O' Connell föloszlátja az előző társulatot. Elegy) O'Connell gyűlést tartatott az előző társulat tagjaival, mellyben mostani elvei szerint föloszlata azt és új szabályokkal állítja ismét össze, a törvényhozási egység megsemmítésére. E gyűlés végén a választási visszaélésekről szólván, többi közt ezeket mondá: „E szerint jobb rendszert fogunk magunknak alkotni, olly rendszert, melly mellett Wellington, Peel, Lyndhurst és Brougham, e férfi, ki majd eszeveszett golyhónak, majd pedig legmagasb rangu lángésznek mutatkozik, többé nem fogják intézhetni Irland sorsát. Hiszem, hogy Önök mindnyájan olvasák azon siralmas magasztaló beszédet, mellyet Brougham l. a felsőházban Melbourne lordra mondá; midőn én azon beszédet olvastam, rögtön tudakozódtam Londonban, vajjon nem volt e valamennyire ittas a ns lord, midőn azon beszédet mondá. Ha igen, ugy panaszt teendek ellene a jözansági társulat előtt. (Kaczaj.) — Birmingham jelenleg olly csüdes, hogy a belmínister parancsot adott az egész londoni rendőrség visszahívására, mivel a fővárosban talán még inkább lehetne arra szükség. — Doverben nagy ünnepélyt adtak Wellington hg tiszteletére, mellyen mintegy 3 ezer vendég volt jelen. Burdett hevesül nyilatkozott ismét a szabadelmű párt ellen, s minthogy ennek egyetlen kitünőbb képviselője sem volt a gyűlésen, tehát természetesen nem talált gáncsra. A hg maga igen nagy mérséklettel szólott. — A charitisták ismét mozogni kezdenek az ország több résziben, s többnyire sz. egyházak előtt csoportoznak.

(Eglintoun l. lovagi harezjátéka.) A glasgowi Scotch-Journal egész terjedelmében közli már Eglintoun l. lovagi harezjátéka első napjának történetét. Az idő nem igen volt kedvező. Nézők igen számosan jelentek meg e rendkívüli mutatványon, még pedig mind középkori öltözetben, a 15-dik és 16-ik századból. A hölgyek Stuart Mária királyné idejében divatozott udvari öltözetben jelentek meg. A harezjátéka használt hely elkerített nagy tér a palota közelében. A hölgyek számára föllállított karzatok, különösen pedig azon páholy, mellyből a jutalmak valóán kiosztandók, gyönyörű díszletben ragyogtak. Az elkerített tér körül álló rendben voltak föllállítva a lovagok sátrai, mindegyik az illető tulajdonos izlése szerint zászlókkal díszesítve. A harezter egyik végén külön alkotványról emberi alak emelkedék fából, melly úgy van elkészítve, hogy maga körül forog, ha épen közepén nem érinti a lovag lándzsája. A hareztert fűrészpor földé, hogy azon esetre, ha valamelyik lovag lezuhanna nyergéből, semmi veszélyes sértés ne érhesse. Az ünnepélyes lovagcsapat erős esőzés közt vonult a palotából a harezterre. A hölgyek, a nagy esőzés miatt nem mehettek oda lovon, hanem kocskba voltak kényszerítve menekülni, mi igen ártott a pompa fényének. A zászlók se u loboghattak illő az eső miatt s a lovagok sisaktollai is igen szomorú szerepet játszottak. Eglintoun l., a harezjáték vezére, különösen kitünt aranytól ragyogó pánczéjában. Gyönyörű díszesített lova büszkén tombolt alatta. A lord többször körül lovaglá a hareztert üdvözölő tisztelegésekkel a hölgyekhez. Londonderry l., a harezbíró, nem tudott olly szilárdul ülni lován, mint felsőházi helyén, s tollas süvege és bársony öltözete mellett sem igen hasonlita középkori lovaghoz. Waterford marq., ki mint sárkányvitész iratá magát a harezkönyvbe, a legrégebb pánczélt viselő III-ik Richárd korából; lova gyönyörű takaróval volt földve. Glenlyon l., a gael lovag, atholli fegyveres alattvalóitól kísértetve magát. Kivüle egy lovag sem jelent meg illy kísérekkel. A trombiták harsogtak, a sorompokat megnyiták és a harezjátékot elkezdék. Két lovag vágatott egymásra lándzsával, de olly gyöngén, hogy mind a kettő sérelem nélkül maradt, holott a lándzsák olly gyöngék voltak, hogy legesekélyebb érintéstől is összetörhettek. E kettő közül az egyiknek neve hattyu-lovag volt (Firmingham), a másiké pedig a vörös rózsá lovagja (Lechmere). Második futáskor a tér közepén ütköztek össze; a hattyu-lovag ellene sisakjára intézé lándzsáját, mellyen össze is törté azt. Mind a két lovag visszairamlott a harezter két ellenkező végére, hol a hattyu-lovag új lándzsát kapott, mire újra összeütközött a két bajnok: de minden siker nélkül, mert csupán a hattyu-lovag menjének pánczéla nyílt meg elején. Most Eglintoun l. maga lovagolt sorompok közé a sárkány-lovaggal (Waterford). Első rohanáskor keményen paizsába dőfé lándzsáját Eglintoun a sárkány-lovagnak, de ez azért mégis rendületlenül tudá magát nyeregben megtartani; másodszori futásnál azonban összeütközött a lándzsáját a sárkány-lovag sisakján, mire győzőnek nyilatkozatá őt a harezbíró. Lovász-mesterétől és apródjától kísérve a harezter azon részére lovaglott, hol a lovagi jutalmakat kiosztó hölgy ült, ki előtt tisztelettel hajlott meg, s a szép lady Seymour átnyujtá neki a jutalmat. Ezután az égő torony lovagja (Hopkins) szágulda sorompok közé a vörös rózsá bajnoka ellen. Ez utóbbi az első rohanásnál összetöré kardját ellene sisakján; a második rohanáskor azonban leszurá fejéről az égő torony lovagja a sisakot, melly messzire repült el, a nézők harsogó tetszésrobaja közt. Ez volt legszebb tette a harezjátéknak. A vörös torony lovagja győző lett és jutalmat nyert. Két más lovag nem igen érdekes összeütközése után küzdés következék karddal egy hegyi szkot és bizonyos Mackay közt, ez utóbbi igen ügyesen forgatá két kézzel a rendkívül nagy és súlyos kardot, s győző maradt. Időrül időre szeszélyes bohóc mulattatá a karzatokat. Végzetül a sárkányvitész többször összeütközött a fekete oroszán lovagjával, s mivel több lándzsát tört össze, tehát győző lett. Ezzel vége szakadt az első napi harezjátéknak, s a lovagek és hölgyek a kastélyba vonultak. Lady Seymourt ijászok kísérék Robinhood korabeli öltözetben. —

Franciaország.

(A parisi carlosiak mozgalmái.) Paris, sept. 6án., Az itteni carlosi választmány több tagja huzamosb ideig mulatott tegnap Soult tábornagnyal, s mindenki csodálá a spanyolok élénkségét, mellyel az ősbajnokot körül vevék. Ezután hírnököt küldének a trónkövetelő részletes ajánlatokkal Spanyolország elhagyására. A tábornagy is irta a trónkövetelőnek, hogy minél előbb hagyja el az országot. E lépés az angol követséggel egyértelműleg történt, s a francia kormány egyszersmind pénzt ajánlott d. Carlosnak déli Franciaországba vagy a pápai birodalomba utazhatásra. Madridban nem igen hajlandók nagy évdíjt vetni ki számára. A politikai termekben Maroto egy irata kering most, mellyben tetteit következőleg fejtegeti baráti előtt: „A király maga is huzamosb idő óta érzi már, hogy helyzetét a tartományokban továbbra nem tarthatja meg. Az éjszaki hatalmaktól folyvást esekélyebb segítség érkezik s ezt is csak nagy bajjal s fáradsággal lehet megkapni; a tartományok tökéletesen kifáradtak minden tekintetben, s néhány csapatvezért kivéven, magok a leghadviseltebb katonák is béke után ohajtoznak. Beirahgnó, ki diesvágyó reményekkel s kitűnő hiúsággal lépe földünkre, királyi korona után kapkodva, maga is meggyőződheték már most az ügyek itteni helyzetéről, és bizonyosan kimondaná a harezfolytatás lehetlenségét, ha magosb kötelességek bilincsen nem tartanák nyelvét. Higye Ön bizvást, és ismételte minden elfogulatlanság nélkül itélő előtt, mikép a carlosi háborút tökéletesen bevezettnek tekinthetni, s hogy tulajdonképi carlospárti hadsereg többé nem fog összeállani, habár nem sikerülne is minden egyes hadosztályt fegyverlerakásra bírnom. Guerillák még létezhetnek ugyan darab ideig; de hadseregek nem, mert magok a vezérek is külön s egymással ellenkező irányt követnek; Negri, Elio, Cabrera, Montenegro, mind más ösvényen haladnak, s nézeteik homlokegyenest ellenkeznek egymással. Guerilla főnökség épen nem illő szerep arra nézve, ki Spanyolország és India királya akart lenni.“ Ez irat elég világosan mutatja ki az ügyek tulajdonképi helyzetét Spanyolországban, s általánosan hiszik, mikép a trónkövetelő távozásnál egyebet már nem igen tehet, mert a mellette megmaradt zászlóaljok közt könnyen újabb elpártolás támadhatna, annál is inkább, minthogy Anglia és az alkotmányos kormány mindent elkövetnek a hadsereg tökéletes elántorítására, s már is fölszólításokat osztatnak ki minden carlosi csapatnál. A Bayonneba menekült legmakacsabb carlosiak, s maga Cyrillo is egyhangulag állítják, hogy a trónkövetelő rövid idő múlva minden esetre elhagyni leend kénytelen a spanyol földet. Az itteni spanyol követ katonai szállítványra szólítá föl a kormányt, hogy annál hamarabb vége szakadjon a siralmas villongásnak; de a francia ministerség semmit nem akar illy avatkozásról hallani, mivel véleménye szerint ez még ujra bebonyolítaná a viszonyokat s a carlosiaknak újabb háttorságot adhatna. Mit angol lapok beszélnek Matafiorida gr. küldetéséről az angol befolyás ellen munkálkodásul Cataloniában, az egészen alaptalan, mert annyi csakugyan bizonyos, mikép a nevezett gróf a spanyol követségtől s francia kormánytól kapott utasításokat. Az itteni közönség örömmel várja az igaz ügy tökéletes diadalát, s mindenki biztosan véli reménylhetni, hogy ez év folytatában még tökéletesen leesöndesülend Spanyolország.

Törökország.

Konstantinápoly, aug. 26kán: M. Ali hat küldöttje közül három szerencsésen beérte az egyiptusi hajót s Alexandriába vitorlázott. A salonichii basához intézett iromány lényegileg abban különbözik az ozmán birodalom többi basáihoz küldött körlevélétől, hogy nyelve határozottabb s nyíltan szólítja fel lázadásra, minden himezés nélkül. De nem csak a salonichii basa mutatott törvényszerű érzelmeket, hanem a tartományok basái mindnyájan a nagyur iránti hűségüket azzal siettek kitüntetni, hogy a hozzájuk intézett körlevelet azonnal a portához küldék. Figyelmet érdemel az európai képviselők némelyikének rejtélyes és visszás bánásmódja; szinte lehetetlen tisztába jóni mindegyik nézetével; a napokban az orosz képviselő ekép nyilatkozék M. Aliról: „Az egyiptusi lázadó basának nem kellene Szyriát átengedni, nehogy zendülési zaja Taurus magasról Konstantinápolyig elhangozzék, mi a fővárost szüntelen nyugtalanságban s rémültségben tartaná.“ Russzia azt is hiszi, miszerint az egyiptusi alkirályal békeszerződésre lépni egyedül a portától függ, a nagyhatalmak csak azon kötelességet vállalák fel, hogy a békét biztosítsák; s épen ezért történt, hogy a tanács nem Bécsben vagy máshol, hanem Konstantinápolyban központosult. Kérdés: Mikép vehetni el az alkirálytul Szyriát? Mire valók a tanácskozások, ha a keleti békeszerződést egyedül a portára s M. Alira hagyták? S miért gátolák a portát Meh. Ali békeföltételi elfogadásában? Hisz már így rég meg volna kötve a béke alku s a nagyhatalmak által biztosítva, ha ugyanezen öt nagyhatalom vetojokkal mindent meg nem semmisít. —

Schweiz.

Zürich, sept. 6kán: Ma tökéletes lázadást éltünk; a falusi nép tömegestül a városba tódult a kormány megbuktatásául, melly azonnal lemondá, mivel ugy is le kelle mondania. Fájdalom, mint mondják, nyolczan maradtak csatatéren. Hegetschweiler statustanácsos fejében lövést kapta, gyógyulásához kevés remény. Mindenki fegyverben áll: ideigleni kormányt választottak, mellynek főnöki: Muralt öregpolgármester és Hess polgármester. —

Görögország.

Athenei aug. 27ki hírek szerint a görög fővárosba várják szeptember végére a bajor trónörökösöt, mi az udvarnál nagy örömet szül. A nemzeti színházépítés gyorsan halad előre, már a 2ik sor páholyokat rakják fel; naponkint igen sok néző szemlélteti e készülő színházat, melly jövő télre már elvet ígér a főváros lakosinak.